

DARBA GRUPAS PUBLISKĀ IEPIRKUMA EFEKTIVITĀTES PALIELINĀŠANAI SĒDES PROTOKOLS

Rīga

Nr.5

16.05.2025.

Sēdi vada

Finanšu ministrs

Arvils Ašeradens

Piedalās

Darba grupas pārstāvji:

Finanšu ministra padomniece rīcībpolitiku jautājumos

Sanda Liepiņa

14. Saeimas deputāts (partiju apvienība "Zaļo un Zemnieku savienība")

Uldis Augulis

VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca" valdes priekšsēdētājs
(attālināti)

Valts Ābols

Liepājas domes izpilddirektora vietnieks būvniecības jautājumos

Didzis Jēriņš

Rīgas pilsētas izpilddirektors, Centrālās administrācijas vadītāja p.i.
(attālināti)

Jānis Lange

Iepirkumu uzraudzības biroja vadītājs

Artis Lapiņš

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departamenta
direktore

Nata Lasmāne

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs

Aivars Purniņš

VAS "Valsts nekustamie īpašumi" valdes priekšsēdētājs (attālināti)

Renārs Griškevičs

14. Saeimas deputāte (partiju apvienība "Zaļo un Zemnieku savienība")

Daiga Mieriņa

14. Saeimas deputāts (partiju apvienība "Jaunā vienotība") (attālināti)

Jānis Patmalnieks

AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs, galvenais izpilddirektors
(attālināti)

Mārtiņš Čakste

Konkurences padomes priekšsēdētāja p.i. (attālināti)

Ieva Šmite

14. Saeimas deputāte (partija "Progresīvie")

Skaidrīte Ābrama

Pieaicinātās personas:

Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta Iekšlietu sektora vecākā
valsts revidente, juriste (attālināti)

Agnese Oļševska

Nodrošinājuma valsts aģentūras Iepirkumu pārvaldes vadītāja
(attālināti)

Alīna Bogdanova-
Uzklīnģe

Valsts ieņēmumu dienesta Nodrošinājuma pārvaldes direktore

Antra Gremzde

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

Līga Batalauska

Arodbiedrību apvienības "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība"

Tautsaimniecības eksperts (attālināti)

Mārtiņš Svirskis

14. Saeimas deputāte (partiju apvienība "Jaunā Vienotība")

Ingrīda Circene

Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra Centralizēto
iepirkumu vadības departamenta vadītāja

Māra Ozoliņa

AS "Latvenergo" Iepirkumu atbalsta un uzraudzības daļas vadītājs

Arnis Žugans

VSIA Latvijas Valsts ceļi Iepirkumu daļas vadītājs (attālināti)

Uldis Gēliņš

Finanšu ministrijas parlamentārais sekretārs

Jānis Upenieks

Finanšu ministra padomnieks

Kaspars Čerņeckis

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Astotās pārvaldes Pirmās
nodaļas galvenais inspektore (attālināti)

Anda Pūpola

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Vidzemes reģiona nodaļas vadošā eksperte (*attālināti*)
 VAS “Valsts nekustamie īpašumi” Iepirkumu daļas vadītājs (*attālināti*)
 Iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja vietniece, Juridiskā departamenta direktore
 Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Iepirkumu politikas un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas nodaļas vadītāja
 Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Iepirkumu politikas un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas nodaļas vadītāja vietniece
 Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Iepirkumu politikas un valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanas politikas nodaļas vecākā eksperte (*attālināti*)
 VSIA “Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” Juridiskās un iepirkumu daļas vadītāja vietniece (*attālināti*)
 Iepirkumu uzraudzības biroja Tiesību aktu piemērošanas departamenta direktore (*attālināti*)
 Rīgas valstspilsētas Centrālās administrācijas Iepirkumu pārvaldes vadītāja (*attālināti*)
 Rīgas Tehniskās universitātes Administratīvais direktors
 Aizsardzības ministra padomniece
 AS “Sadales tīkls” valdes locekle
 AS “Sadales tīkls” Iepirkumu pārvaldības direktore
 AS “Sadales tīkls” Valdes priekšsēdētājs, izpilddirektors
 Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācijas Publisko attiecību, drošības un aizsardzības industriju sadarbības tīkla vadītāja (*attālināti*)
 AS “Latvijas valsts meži” vecākā iepirkumu un līgumu vadītāja (*attālināti*)
 Biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” iepirkumu speciāliste, jaunatnes lietu speciāliste (*attālināti*)
 Latvijas Arhitektu savienības valdes locekle (*attālināti*)
 Ilze Zvērināta advokāte un Konkurences prakses grupas vadītāja zvērinātu advokātu birojā TGS Baltic (*attālināti*)
 Finanšu ministrijas Komunikācijas departamenta direktora vietniece (*attālināti*)
 Biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” juriste

Inga Čeiča
 Ģirts Norlinds
 Evija Mugina
 Inga Bērziņa
 Iveta Cirse
 Agrita Medzveckā
 Ārija Vecmane
 Monta Drebeiniece
 Una Skrastiņa
 Juris Iljins
 Džeina Gaile
 Kristīne Sarkane
 Arita Ūdre
 Sandis Jansons
 Anete Lūsare
 Ilze Birkmane
 Zane Zvaigzne
 Anda Kursiša
 Māra Stabulniece
 Lelde Grīnvalde
 Anete Neilande

Protokolē

Finanšu ministrijas Juridiskā departamenta Tiesību aktu nodaļas vecākā eksperte

Ilze Āboliņa

Sēdi sāk plkst.12:00

1. Finanšu ministra ievadvārdi.

A. Ašeradens informē, ka šī ir pirmspēdējā sesija par iepirkumiem, kurā uzklaušīsim pēdējās iepirkumu prakses. Ar savu praksi iepazīstinās Aizsardzības ministrija, Valsts ieņēmuma dienests

un tiks uzklauti valsts inovatīvo kapitālsabiedrību iniciatīvas priekšlikumi publisko iepirkumu pilnveidošanai. Fināla daļā tiks runāts par to, kā veidot pārmaiņas. Tiek secināts, ka prakses ir ārkārtīgi atšķirīgas. Pēdējā sesijā tiks diskutēts par publisko iepirkumu jomas attīstības variantiem.

S. Liepiņa aicina Aizsardzības ministriju sākt prezentāciju.

2. Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centra (turpmāk – VALIC), Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID), Valsts inovatīvo kapitālsabiedrību prezentācijas.

2.1. M. Ozoliņa prezentē VALIC sagatavoto prezentāciju “Kādi uzlabojumi nepieciešami, lai nodrošinātu iepirkuma efektīvu un ātru norisi?” (1.pielikums)

A. Ašeradens norāda, ka uz Aizsardzības ministrijas iepirkumu ir liels fokuss lielākā iepirkuma apjoma dēļ un svarīgi ir tas, ka tas tiek veikts vislabākajā veidā, lai sabiedrība gūst pārlicību par tā lietderību.

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs A. Puriņš vērš uzmanību, ka aizvien lielākā mērā iepirkumi tiek nodoti VALIC un gala uzstādījums būtu tāds, ka visi iepirkumi notiek caur VALIC, izņemot būvniecības iepirkumus. Par termiņu ziņā ilgiem centralizētiem iepirkumiem A. Puriņš norāda, ka centralizēti iepirkumi ir ilgāki, decentralizētie īsāki. Gari iepirkumi ir blakne centralizētiem iepirkumiem. Nozarē nav akcents tik liels uz to, cik dienās nopērk. Pašmērķis nav samazināt iepirkumu dienu skaitu, bet vairāk skatīties ilgtermiņa plānus. Iepirkuma plānošana ir tikpat svarīga kā iepirkuma veikšana.

A. Ašeradens norāda, ka aizsardzības jomas iepirkumi ir sarežģītāki, salīdzinot ar citiem iepirkumiem, kas paredz, ka daļai no iepirkuma ir jāiekļaujas lokālajā tautsaimniecībā.

A. Puriņš atbild, ka tas ir liels sekundārais mērķis, ar ko tiek strādāts un daudzos gadījumos tas var būt pretrunā, tas gan pagarina termiņus un jautājums – vai automātiski tas ir pats lētākais iepirkums? Šobrīd nav plāna vai uzdevuma no tā atteikties.

M. Ozoliņa prezentē VALIC sagatavoto prezentāciju.

M. Ozoliņa informē par Aizsardzības ministrijas resora centralizēto un decentralizēto iepirkumu rīkotājiem, statistiku, iemesliem garākiem iepirkuma procedūras termiņiem, priekšlikumiem uzlabojumiem. Kopumā aizsardzības resorā ir 15 pasūtītāji, no kuriem trīs ir centralizētās iestādes – VALIC, kas nodrošina preču un pakalpojumu iepirkumus par atsevišķu preču grupām jau no pirmā eiro, un par dažām kategorijām no 42000 eiro, atstājot decentralizētajām iestādēm veikt pašu vajadzībām mazos Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – PIL) 9.panta iepirkumus. Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs nodarbojas ar būvniecības un apsaimniekošanas iepirkumiem. Nacionālo bruņoto spēku nodrošinājuma pavēlniecībai primāri ir medicīnas nodrošinājums un vēl daļa no centralizētajiem iepirkumiem, kur VALIC kapacitātes dēļ nespēj nodrošināt.

Par iemesliem, kāpēc procedūras termiņi ir garāki, nekā vidēji noteikts M. Ozoliņa norāda uz centralizāciju. Ir divi centralizācijas veidi, jo VALIC ir gan centrālā iestāde, kas pērk un slēdz līgumus citiem pasūtītājiem, gan veic iepirkumus citiem pasūtītājiem. Plānots ir pāriet uz pilnīgu centralizāciju, kad VALIC slēdz līgumu, administrē, un tālāk nodod lietošanā. Liela uzmanība tiek pievērsta arī preču kvalitātei. Daudzos iepirkumos tiek lūgts iesniegt preču paraugus, kas attiecīgi pagarina iesniegšanas termiņu. Paraugi tiek salīdzināti pret tehnisko specifikāciju un tiek funkcionāli testēti, izmantojot saimnieciskā izdevīguma lietošanas kritērijos. Vairāki priekšmeti tiek apvienoti vienā iepirkumā, lai samazinātu iepirkumu skaitu.

M. Ozoliņa norāda, ka ir grūti dabūt kvalificētus iepirkumu speciālistus, daudz laika tiek veltīts darbinieku apmācībai, kas pagarina procesus. Procesus korelē sadārdzinājums salīdzinājumā ar

plānoto līgumcenu, nekvalitatīvi sagatavoti pretendentu piedāvājumi, apjomīga un laikietilpīga izslēgšanas nosacījumu pārbaude un uzticamības atjaunošanas pārbaude.

M. Ozoliņa informē, ka priekšlikumos uzlabojumiem iekļāvuši ar ārējiem normatīvajiem aktiem saistītus jautājumus par izslēgšanas noteikumu pārskatīšanu – pārskatīt pieļaujamā nodokļa parāda apjomu, parādu nomaksu pārbaudīt uz vienu datumu, pārskatīt izslēgšanas noteikumus, kas attiecināmi uz patiesā labuma guvēju un uz personām ar izšķirošu ietekmi uz līdzdalības pamata normatīvo aktu par koncerniem izpratnē, uzticamības atjaunošanas pārbaudei pārskatīt PIL noteiktos termiņus, uzticamības atjaunošanu piemērot arī konstatēta nodokļu parāda gadījumā.

A. Ašeradens jautā, kā VALIC monitorē, ka iegūst maksimālo vērtību par naudu, kas ir piešķirta?

M. Ozoliņa atbild, ka tiek vērtēts pret plānoto līgumcenu, cik ir bijis. Vienmēr pirms tam tiek veikta tirgus izpēte, tiek noteiktas vidējās izmaksas.

A. Ašeradens jautā, vai, veidojot budžetu, VALIC mēģina noteikt, cik tas varētu maksāt?

M. Ozoliņa atbild, ka jā.

A. Ašeradens jautā, vai, saņemot piedāvājumu, tiek pārbaudīts cik konkrētā lieta maksā?

M. Ozoliņa atbild, ka jā. Ir gadījumi, kad tas tiek veikts, bet pārsvarā tas tiek veikts gadījumos, kad ir konstatēts sadārdzinājums. Tad tiek skatīta gan statistika, tai skaitā arī izejvielas tirgū, kādi ir bijuši kāpumi, jo tādas līgumcenas, ko ir noteikuši sākotnēji jau ir ar laika nobīdi, bet tad, kad iestājās šis fakts, tiek vērtēts, vai saņemtie piedāvājumi ir adekvāti vai nav adekvāti pret šo sadārdzinājumu, kas ir radies. Nav tāds noteikts sadārdzinājuma procents, tiek skatīts kopsakarā ar preces nepieciešamību, vai var veikt kaut kādas atkārtotas darbības. Ja tiek nolemts, ka šāds piedāvājums ir padārgs, tad tālāk skatāmies, vērtējam vai samazinām savas prasības vai meklējam citus risinājumus.

A. Ašeradens jautā, ja vērtētu visu iepirkuma masu, kas ir milzīga, cik viņa ir tuvu optimālajam cenu līmenim? Ir dažādi faktori, kas to ietekmē. Ja tie ir standarta plānotie iepirkumi, kā piemēram, degviela. Degvielas cena samazinās. Kā rīkojaties šādos gadījumos, kad cena vairumtirdzniecībā ir būtiski zemāka?

M. Ozoliņa atbild, ka attiecībā uz degvielu ir cits mehānisms. Mazumtirdzniecībā degviela tiek pirkt ar atlaidi par cenu, kas ir degvielas uzpildes stacijā. Par vairumtirdzniecību ir noslēgtas vispārīgās vienošanās un uz katru piegādi var tikt organizēts atsevišķs konkurss. Cena ir piesaistīta biržas cenai, plus uzcenojums par piegādi. Visos citos ilgtermiņa līgumos tiek paredzēts cenu pārskatīšanas mehānisms.

U. Augulis jautā par prezentācijā minēto darbinieku izdegšanu. Ja palielinām budžetu aizsardzībai līdz 4%, kā tas tiktu risināts?

M. Ozoliņa atbild, ka šī lieta resora ietvaros ir pārskatīta un nodrošinājumu reformas kontekstā tiek pārdalītas darbavietas no Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Amata vietas tiek pārdalītas uz VALIC, lai celtu iepirkumu kapacitāti. Tiek slēgti ilgtermiņa līgumi, lai samazinātu atkārtotu iepirkumu nepieciešamību.

A. Ašeradens jautā, kā tiek mērīts, ka VALIC ir labi nostrādājis gadu?

A. Puriņš atbild, ka ir divi mērījumi – kvantitatīvi un kvalitatīvi. Kvantitatīvi ir svarīgi, ka iepirkuma apjoma plāns ir izpildīts. Ir jābūt rezultātam iepirkumu procesā, ir jābūt kvalitātei. Tiek veikta tirgus izpēte, lai iekļautos izvirzītajos plānos, pieejamajā finansējumā, ir izvirzīti konkrēti KPI, tiek definēti izmērāmi mērķi, kas gada beigās tiek vērtēti.

Pirms nākamās prezentācijas sākšanas A. Ašeradens diskutē ar A. Puriņu par SAP modeļa ieviešanu, kas indicē potenciālās cenas, automatizē attiecības ar klientiem. A. Puriņš informē, ka VALIC direktors šobrīd konsultējas, t.sk. ar SAP ražotājiem, lai maksimāli automatizētu procesus,

tiek meklēts, vērtēts izdevīgākais risinājums. Pirms 6 - 7 gadiem SAP programmas cena bija ap 60 milj., kas tika uzskatītas par pārāk lielām izmaksām.

2.2. VID prezentācija “Efektivitātes uzlabošana iepirkumos” (2.pielikums).

A. Gremzde uzsāk prezentāciju un informē, ka tiks iziets cauri VID iepirkumu procesam konkrētos iepirkumos, lai redzētu, kas ir bijuši tie *laika zagļi*, kas noveda pie ilgāka iepirkuma procesa.

Kā pirmais tiek apskatīts iepirkums par Mobilās lietotnes izveidi, uzturēšanu un attīstību 2024.gadā. Kā kavējošais faktors tiek norādīts, ka tika veiktas divas publiskās apspriedes, kā rezultātā otrā apspriedē nedeja to pievienoto vērtību, ko likumdevējs bija paredzējis. Otrajā apspriedē tika saņemti nenozīmīgi priekšlikumi un, izsludinot iepirkumu, tirgus dalībnieki turpināja uzdot jautājumus, kā rezultātā tika kavēts aptuveni pusotrs mēnesis. Kā otrs kavējošais apstāklis tiek minēts nepamatotu sūdzību iesniegšana Iepirkumu uzraudzības birojā (turpmāk – IUB) par konkursa nolikumu, kā mērķis, visticamāk, ir pagarināt termiņu, kā rezultātā šajā gadījumā tiek zaudēts laiks vismaz uz pusotru mēnesi. Kā priekšlikums tiek piedāvāts noteikt augstāku depozīta maksājumu par nepamatotām sūdzībām. Pēdējais šajā procesā diezgan kavējošs apstāklis tiek minēts tas, ka par kritiskās infrastruktūras iepirkumiem, kas saistās ar tehnoloģijām, ir jāsaņem kompetento drošības iestāžu atzinums, kas kopumā pārsniedz mēnesi. Kopā saliekot visus kavējošos apstākļus, ja to nebūtu, iepirkums desmit mēnešu vietā būtu bijis ap pieciem mēnešiem.

Kā otro piemēru A. Gremzde min Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmas (EMSC) pilnveidošanas, uzturēšanas un garantijas nodošanas iepirkumu 2024.gadā, kas ir viena no VID specifiskajām informācijas sistēmām, kuras iegādei bija paredzēts Eiropas Savienības finansējums un faktiski paredz arī to, ka, izsludinot iepirkumu, tiek veikta IUB pirmspārbaude. Šajā gadījumā bija jāveic izmaiņas tehniskajā dokumentācijā un attiecīgi tas pagarināja iepirkumu procesu.

Kā priekšlikumu A. Gremzde ierosina pirmspārbaudi veikt pirms konkursa izsludināšanas. Faktiski pretendenti gaida, kad tiks veiktas izmaiņas, jo VID ar IUB saskaņo un precizē tehnisko dokumentāciju. VID ierosina to darīt pirms tiek izsludināts iepirkums, lai potenciālie tirgus piegādātāji varētu skatīties šo tehnisko specifikāciju. Vēl kā būtisks kavējums ir kompetento drošības iestāžu atzinums, kas tiek gaidīts no februāra un uz šo brīdi vēl nav saņemts. Šajā gadījumā it kā nav saskatāma tieša korelācija ar PIL, bet pašlaik ir spēkā stājies Kiberdrošības likums, kas paredz deleģējumu Ministru kabinetam izstrādāt jaunus kiberdrošības noteikumus. Noteikumu projektā paredzēts, ka kompetentās iestādes viedokli sniedz vairāk kā trīs mēnešu laikā. Tas faktiski liek gan tirgus dalībniekiem, gan VID gaidīt. Šobrīd, kad tiek diskutēts par to, ka uz atbildi sniegšanu uzņēmējiem, nodokļu maksātājiem pārejam no mēneša uz 10 dienām, tad šie četri mēneši atbildei no kompetentām iestādēm par to, vai drīkst slēgt ar šo partneri līgumu, ir diezgan kavējošs faktors.

Prezentācijas laikā A. Puriņš piebilst, ka Aizsardzības ministrijas virza grozījumus VID minētajos noteikumos un tās ir padziļinātas drošības pārbaudes, kas prasa laiku.

A. Ašeradens jautā, vai varam to atvieglot, piemēram, ieviešot pašdeklarēšanās principu, kur uzņēmējs uzņemas atbildību par sniegto informāciju un izmaksām, kas ļautu virzīties ātrāk?

A. Puriņš atbild, ka drošības pārbaudēm mērķis ir izvairīties no Krievijas piegādātājiem un šis ir valdībā skatāms jautājums.

S. Ābrama piebilst, ka pašdeklarēšanās nosacījums būtu ieviešams likumā, kam pārkāpuma gadījumā būtu jābūt smagām sankcijām.

A. Gremzde turpina prezentāciju ar nākamo slaidu par Video reģistratoru diagnostikas, tehniskās apkopes un remonta iepirkumu 2023.gadā. Šajā iepirkumā netika rīkota apspriede ar piegādātājiem un tika saņemts tikai viens piedāvājums, kā rezultātā konkurss tika noslēgts bez rezultāta. A. Gremzde aicina vērtēt apspriedes pirms iepirkuma normas pievienoto vērtību, cik ļoti tā ir attaisnojusi un varbūt tomēr ir pozīcijas, kad var noslēgt iepirkumu ar rezultātu.

A. Gremzde noslēdz prezentāciju ar pēdējo slaidu par priekšlikumiem efektīvai un ātrai iepirkumu norisei, ierosinot samazināt kompetento iestāžu atzinumu sniegšanas termiņus, paredzēt augstāku depozīta maksājumu par nolikuma pārsūdzību, ja tā ir bijusi nepamatota; paredzēt tikai vienu obligāto apspriedi neatkarīgi no nolikuma grozījumiem pirmajā apspriedē; zemākās cenas kritērijā vērtēt tikai lētāko piedāvājumu; nodokļa parāda pārbaudi veikt tikai vienu reizi uz lēmuma pieņemšanas dienu; paredzēt pirms iepirkuma veikšanas veikt konkrēta produkta testēšanu.

A. Lapiņš norāda, ka PIL neprasa atkārtotu apspriedi. VID prezentācijas pirmajā piemērā būtu pieticis ar vienu apspriedi. Turpinot par pirmspārbaudēm – tās ir kā “konsultē vispirms” pakalpojums, lai izķertu vismaz acīmredzamās neatbilstības. Šobrīd tā ir iēlānota tajā brīdī, kad izsludina iepirkumu, jo tāpat ir jāgaida piedāvājumu iesniegšana. Pirmspārbaudi veicot pirms tam, process kopumā vēl vairāk pagarinātos. Ir pasūtītāji, kas tiešām prasa pirms, un to arī darām. Tikai ir nianse, nereti, kad iepirkums tiek izsludināts, vēl kaut kas tiek pagrozīts un darbs ir jādara vēlreiz.

D. Mieriņa, turpinot diskusiju piebilst, ka problēma ir tajā, ka bieži vien iestādes savos iekšējos normatīvajos aktos uzliek prasības, kas ir daudz stingrākas un ko likums neprasa. Kā piemēru minot, Dziesmu svētku biļešu iepirkumu, kas tika iesākts rudenī un joprojām neesam tikuši līdz Dziesmu svētku biļešu tirdzniecībai. Uzlikta pārāk daudz prasības, ko likums neprasa, kas ir izpratnes jautājums.

A. Lapiņš piekrīt un norāda, ka daudz jautājumu paliks arī pēc IUB lēmuma.

S. Liepiņa jautā Aizsardzības ministrijai par drošību kritiskās infrastruktūras saistītajiem jautājumiem: vai būtu gatavi veidot kvalifikācijas sistēmu, kas ļautu strādāt uzņēmumiem, kas ir loka iekšpusē? Kas grib tikt iekšā, tas iet cauri garajai izvērtēšanas procedūrai, lai būtu skaidrs piegādātāju loks, kam ir tiesības strādāt. Protams, jāpiemin konkurences apsvērumi.

A. Puriņš piebilst, ka minētie noteikumi ir intensīvā gadu ilgā saskaņošanā ar ministrijām, no Aizsardzības ministrijas puses ir paredzēts risinājums, bet nepieciešama deleģējuma norma par piegādātāja izcelsmes valsts nošķiršanu.

VID piebilst, ka ir diskutēts par to, vai vienreiz pārbaudītam uzņēmumam var ātrāk pieņemt lēmumu, bet atbilde bija nē, jo jāpārbauda, vai nav kaut kas mainījies, personu loks vai citi apstākļi.

S. Liepiņa aicina A. Puriņu, ja ir priekšlikumi par kvalifikācijas sistēmas veidošanu, tos iesniegt uz nākamo sēdi.

A. Puriņš atbild, ka tā ir tā specifiskā jomā tieši attiecībā uz kibernetiskās drošības, kritiskās infrastruktūras būtisko pakalpojumu sniedzēju, stratēģisko pakalpojumu sniedzēju, lai tiktu nodrošināts, ka sistēmās nav iekļāviens neviens ļaunu nodomu piegādātājs. Ar noteikumiem tiktu mēģināts šķīrot, tādējādi neprasot par katru reizi vērsties pie Satversmes aizsardzības biroja.

2.3. Valsts inovatīvo kapitālsabiedrību prezentācija par priekšlikumiem iepirkumu regulējuma pilnveidošanai (3.pielikums).

AS “Sadales tīkls” valdes locekle K. Sarkane prezentē un iepazīstina, kas ir valsts inovatīvās kapitālsabiedrības, tāpat iepazīstina ar priekšlikumiem un iesaistīto kapitālsabiedrību loku. Faktiski visas lielās valsts kapitālsabiedrības, pašvaldību kapitālsabiedrības ir šajā forumā un foruma mērķis ir apmainīties ar idejām, veicināt inovācijas un attīstību un audzēt vērtību šajos uzņēmumos. K.Sarkane informē, ka diezgan ātri nonāca līdz šķēršļiem, kas kavē dažādus regulējumus, tai skaitā

iepirkumu regulējumu. Tika apkopoti pirmie priekšlikumi par to, kas ir jāmaina – līgumcenu sliekšņi, uzticamības atjaunošanu nodokļu jautājumos, patiesā labuma guvēju pārbaude, decentralizācija un iepirkumu speciālistu apmācības jautājumi. Darba grupai uzsākot darbu, tās ir tādas acīmredzamās un pirmās lietas, un šogad strādājot darba grupās, aptaujājot vēlreiz par piemēriem un problemātiku iepirkumos, saraksts ir kļuvis garāks. Iemesls ir tāds, ka dažkārt tie ir tehniski sīkumi, kas kavē iepirkumu. Dažkārt tās ir sektorālas jomas – vai nu tā ir būvniecība, infrastruktūra, kritiskā infrastruktūra, vai tā ir medicīna. Attiecīgi ir viens saraksts ar priekšlikumiem, kas attiecas tieši uz izslēgšanas nosacījumiem, savukārt pārējo priekšlikumu tops jau ir dažreiz svarīgs kādai no nozarēm, no konkrētiem uzņēmumiem. Topā ir nodokļu jautājumu, patiesā labuma guvēju pārbaudes, tai skaitā ir priekšlikums, piemēram, uzticēties uzņēmumiem, kuri ir atvēruši bankas kontu Eiropas Savienībā reģistrētā finanšu iestādē, jo iepirkumu speciālists nevar sacensties ar bankas speciālistu, kuram ir AML process, kurš ir veicis visas klientu pārbaudes, un attiecīgi bankai pieejama daudz vairāk informācija par uzņēmumiem, nekā iepirkumu speciālistam. Tāpatās arī pārējo priekšlikumu sarakstā ir idejas, ka ir automatizēta datu pārnese starp sistēmām, ir arī tīkla cenu vērtības palielināšana un īpaša sadaļa par kritiskās infrastruktūras uzņēmumiem, kuriem šobrīd ir jāprasa izziņas ne tikai no Satversmes aizsardzības biroja, bet arī no Valsts drošības dienesta. Ne vienmēr šī informācijas aprīte ir operatīva. Tai skaitā, dažkārt ir īpašas attiecības ar trešo valstu piegādātājiem, un šeit var būt diskriminējoša situācija, kur vienā situācijā mums ir nepieciešama sadarbība ar trešo valsti, un ir gadījumi, kad nevaram pieļaut sadarbību ar šo valsti pārstāvjiem. Protams, ka tiek atbalstīta arī pieredzes apmaiņa starp uzņēmumiem un centralizēto iepirkumu attīstīšanu. Tātad šīs idejas ir ļoti vērtīgas tālāk kompetences celšanai.

K. Sarkane informē, ka ir sagatavota detalizēta vēstule ar priekšlikumiem jau precīzākā formulējumā. Vienlaikus K. Sarkane informē, ka ir gatavi strādāt ne tikai minēto priekšlikumu līmenī, bet arī likuma redakciju līmenī.

A. Ašeradens jautā: kas ir domāts ar kompetenču centru?

K. Sarkane atbild, kā piemēram minot AS “Sadales tīkls” kā vienu lielu elektroenerģijas iepircēju valstī, un vienlaikus mēs zinām, ka Valsts nekustamie īpašumi ir izveidojuši dinamisko iepirkumu sistēmu tieši elektroenerģijas iepirkumam valsts, pašvaldību kapitālsabiedrībām. Tātad būtu jāpieņem lēmums, ka šāda centralizēta sistēma ir darbināma šajā jomā vienā centralizētā vietā valstī. Līdzīgi var skatīties arī uz medicīnas preču, būvniecības iepirkumiem un veidot arī datubāzes par cenām.

K. Sarkane turpina prezentāciju ar nākošo slaidu par to, kāda ir šī iepirkuma regulējuma izmaiņu vērtība un kapitālsabiedrību ietekme uz Latvijas tautsaimniecību. Atsaucoties uz Valsts kancelejas veikto pētījumu, šobrīd valsts kapitālsabiedrības veido gandrīz pusi no top simts uzņēmumu apgrozījuma valstī. Valsts budžetā pēdējos 10 gados dividenžu pieaugums ir kāpis par 15%. Vienlaikus zinām, ka inflācijas rādītāji šajā laikā ir pietuvojušies par 40%. Veicot aptauju starp dalībniekiem par to, kādi ir iepirkumu budžeti un kāds būtu ieguvums, atvieglot regulējumu, cik mēs ietaupītu līdzekļus, saskaitot kopā apgrozījumu (balstoties uz Valsts kancelejas datiem) – tie būtu 6,2 miljardi eiro 2023.gadā, pieskaitot Rīgas pašvaldības apgrozījumu – 966 miljoni. Kopējais apgrozījums, neskaitot pat pašvaldības, ir 7 miljardi eiro. No šī atskaitot personāla izmaksas, nolietojumu, bet, aizvietojot šo ar kapitālu ieguldījumu budžetu, pieņemot, ka kaut vai puse no šī apgrozījuma tiek izmantoti iepirkumos, divu trīs gadu laikā šo apgrozījumu sasniedzam. Faktiski ietaupot 5% no šī budžeta, mēs iegūstam 180 miljonus eiro ietaupījumu, ja tie ir 10 %, tad 360 miljoni.

Katrai kapitālsabiedrībai bija piemērs, kur ir mazi uzņēmumi, kas nepiedalās iepirkumos vispār, jo nevar atļauties šo birokrātiju, nesaprot šo procedūru sarežģītību. Visiem ir piemēri, kur mēs esam izslēguši dalībniekus dēļ patiesā labuma guvēja, nodokļu parādiem, tehniska kļūda

piedāvājumā un nav iespēja atkārtotā atklātā konkursā labot, precizēt šo dokumentāciju. Tātad izslēdzam lētākos, izslēdzam labākos, tuvojas ES fondiem termiņš, mums nav iespēju veikt atkārtotu iepirkumu. Šie uzņēmumi, kas ir puse no valsts kapitāla, apgalvo, ka tomēr ir iespējams ietaupījums, kas ir būtisks un tas nav tikai par līdzekļu ekonomiju, pieaugot konkurencei un saņemot adekvātus piedāvājumus laikā, bet tā ir arī veiksmīgāka ES fondu apguve. Iepirkumi ir gari, normāls iepirkumu termiņš ir 200 dienas no idejas līdz realizācijai, ja viss izdodas – ir piedāvājums, ir pretendenti, nav pārsūdības. K. Sarkane vērš uzmanību, ka visi pieminētie priekšlikumi saīsinātu iepirkumu termiņus un ļautu panākt labāku rezultātu (*prezentācijas slaidis par ieguvumiem no iepirkumu regulējuma uzlabojumiem*).

Notiek diskusija starp darba grupas dalībniekiem par 200 dienu iepirkuma norises termiņu kā vidējo praksi.

K. Sarkane turpina par priekšlikumiem, norādot, ka priekšlikumu sarakstā lūdz atvieglotu procesu ES fondu apguves gadījumā un arī operatīvo nelielo krīžu gadījumā atvieglotu procedūru, apzinot pāris piegādātājus, ir iespēja situāciju risināt bez iepirkuma procedūras.

I. Circene norāda, ka ir problēmas ar to, ka ir vajadzīgs speciālists vai vienam pacientam medikamenti, viens vai pieci gabali aprīkojums, mēs nevaram iziet nekāda veida iepirkuma procedūras. Tāpēc ir lūgums atrast risinājumu, kādā veidā mēs varam ierakstīt likumdošanā tos atsevišķos gadījumos – varbūt tā ir ekspertu, konsīlija vai kāda cita veida procedūra, kā var veikt šo krīzes risinājumu, neveicot tipisko iepirkumu procedūru?

A. Ašeradens pasakās par uzrunāto efektivitātes jautājumu un norāda, ka 200 dienas iepirkuma procedūrai ir par daudz.

S. Jansons piebilst, ka iepirkuma norises termiņš ir pārāk ilgs, un arī uzņēmēji būtu gatavi startēt iepirkumā, bet vērš uzmanību uz problēmām nofiksēt cenu uz tik ilgu periodu, kamēr notiek iepirkumu process, jo cenas tirgū sāk mainīties, kas ir liels izaicinājums.

D. Mieriņa norāda, ka būtu skaidri jānosaka, kāds ir maksimālais termiņš no dienas, kad mēs uzsākam iepirkumu, vai tās ir 180 vai 200 dienas vai tml. Problēma ir nezināmais, nepieciešams radīt sistēmu ar prognozējamiem termiņiem.

2.4. Finanšu ministrijas prezentācija “Darba grupas redzējums par publisko iepirkumu jomas attīstības variantiem un diskusija” (4. pielikums)

S. Liepiņa pasakās visiem par prezentācijām, piemēriem, praksēm un informē, ka paralēli ar kolēģiem ir strādāts pie konceptuāliem priekšlikumiem, par ko vēlamies diskusiju un viedokli.

S. Liepiņa prezentē pirmo slaidu par publiskajiem iepirkumiem Latvijā un norāda, ka saņemtie priekšlikumi kopumā liecina par augstām ieejas barjerām publiskā iepirkuma jomā, ko vēl pastiprina pasūtītāju īstenotās prakses. Ir saņemti vairāk kā 300 priekšlikumi, tos liekot kategorijās – par līgumcenu robežvērtībām, izslēgšanas noteikumi, dažādiem specifiskiem iepirkuma procedūras noteikumiem, par procedūru apstrīdēšanu un atbildību par pārkāpumiem, par nepieciešamību palielināt konsultatīvo atbalstu, apmācībām. Tāpat ir priekšlikumi par kopējo iepirkumu sistēmas arhitektūru un par IT sistēmām, ES fondu aspektiem.

No uzņēmēju, primāri Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras (turpmāk – LTRK) priekšlikumiem, kas ir no piegādātāja puses, uztrauc konkurences nodrošināšana un veicināšana, pasūtītāju personāla nepietiekama kapacitāte un kompetence, godprātīga saistību izpildes veicināšana, līgumu izpildes uzraudzība.

Pārejot uz nākamo slaidu, S. Liepiņa atgādina par pirmajā sēdē runāto, kā arī ņemot vērā Valsts kontroles ziņojumu, ir jāfokussējas sistēmā uz primārajiem mērķiem. Mums ir ļoti daudz sekundārie mērķi – stratēģiskie iepirkumi, nodokļu nomaksas veicināšana, sankciju režīma

nodrošināšana u.c. uzdevumi. Tomēr vēlētos palikt attīstības stadijā pie primārajiem mērķiem, kas ir atklātība, konkurence, vienlīdzīga attieksme un līdzekļu efektīva izmantošana.

S. Liepiņa pāriet pie nākamā slaida un informē, ka šobrīd sistēmā darbojas 609 pasūtītāji. Tikai 80 pasūtītāji iepērk 90% no kopējās līgumsummas. Ir liels skaits pasūtītāju, kuri nebūs kompetenti, pieredzējuši, kā piemēru minot Dziesmu svētku biļešu iepirkumu. Kapitālsabiedrības – gan valsts, gan pašvaldības ir numur viens iepircējs. Ir prieks par kolēģu aprēķināto ietaupījumu, kas potenciāli varētu būt 5-10%. Tiek gaidīta informācija arī par Rīgas un Liepājas jau realizētajiem efektivitātes ieguvumiem.

D. Mieriņa norāda, ka iepriekš runājām, ka nevarēsim ietaupīt, ja nebūs ilgtspējīgi iepirkumi. Būtu labi, ja ilgtspējīgie iepirkumi tomēr paliktu kā sekundārais mērķis un caur šādu prizmu arī nepieciešams paskatīties.

S. Liepiņa atbild, ka ir, protams, kā īstenot ilgtspēju, kā viņu vērtēt, tas arī būs ar papildus nosacījumu.

S. Liepiņa aicina turpināt ar nākamo slaidu par mērķiem.

Mērķis bija noteikt publiskā iepirkuma efektivitātes iespējas, panākot budžeta izdevumu efektīvāku izlietojumu un iespējas publisko iepirkumu procesu pilnveidošanai. Šajā sēdē tiks ieskicēti priekšlikumi un nākamajā sēdē plānots izdiskutēt detaļās visu redzējumu.

S. Liepiņa informē, ka tiks sagatavots informatīvais ziņojums valdībai, kurā, izmantojot jau līdz šim izskanējušo, izveidosim labās prakses piemērus efektīvai iepirkumu organizēšanai un priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem. Pirms tiekam tālāk, ko grozīt, ir nepieciešama konceptuāla vienošanās.

Vienlaikus S. Liepiņa izsakās par slaidu par publisko iepirkumu Latvijā 2024.gadā – tirgus apjomu. Ir 11 421 izsludinātie iepirkumi 2024. gadā, un stipri vairāk kā puse no šīs dokumentācijas rodas visa veida zemsliedzīga procedūrās. Tā kā mēs strādājam ļoti neefektīvi, arī no publiskā darba resurss resursu viedokļa, šī ir būtiska daļa, ejot tālāk uz priekšlikumiem.

Šo visu saliekot kopā, mēs piedāvājam apsvērt divus publisko iepirkumu sistēmas tālākas attīstības iespējamus scenārijus. Vienā scenārijā piedāvājam radikālas sistēmas izmaiņas, kas dotu maksimālo elastību, ļautu fokusēties uz iepirkuma pamata mērķiem un pārveidotu pieeju no tādas *ex ante* kontroles uz *ex post* kontroli, izmantojot analītiku, KPI, sasniedzamos mērķus un references cenas. Otra iespēja ir izšķirties par regulāru sistēmas pakārtošanu, faktiski esošās sistēmas saglabāšanu un prioritāru precizējumu un vienkāršošanu veikšanu.

S. Liepiņa stāsta par prezentācijas slaidu “Radikālas sistēmas izmaiņas”.

Pie pirmā piedāvājuma, ko mēs redzam zem šīm radikālajām sistēmas izmaiņām, kas dod šo maksimālo elastību, ļaujot fokusēties uz iepirkumu pamatmērķiem, un nodrošinātu, ka IUB pāriet no ikdienas kontroliera uz uzraudzību caur analītiku, KPI un references cenām. Mūsu piedāvājums ir noteikt Latvijā iepirkuma procedūru regulējumu tikai no ES noteiktajām līgumcenu robežvērtībām. Tas ļautu pāriet no *ex ante* kontroles uz *ex post* kontroli/ datu verifikāciju. IUB loma būtu pārraudzīt noteikto KPI izpildi, kopējos sistēmas rādītājus/ datus, ģenerēt references cenas noteiktās jomās, ko varētu vērtēt gada, divu gadu griezumā, kurš iepircējs iekļaujas tajās, kurš pērk dārgāk. Lai to izdarītu, varam izmantot savas digitalizācijas priekšrocības. IUB ir labas iestrādes datu bāzu izveidošanā, bet, lai to varētu izdarīt ir jāpalielina datu pieejamība. Zem ES noteiktajām līgumcenu robežvērtībām būtu pienākums publicēt noteikta satura informāciju par iepirkumu plāniem un noslēgtajiem līgumiem/ faktiskiem izdevumiem (attiecas uz visiem pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem). Nākamajā reizē, kad šādu kopīgu sistēmas vērtējumu valsts izšķirtos veikt, mūsu rīcībā būtu visa informācija. Šobrīd kā valsts mēs pat nevaram pateikt, cik mēs pērkam.

Šāda sistēma nozīmētu to, ka apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšana IUB būtu tikai no ES noteiktajām līgumcenu robežvērtībām. Tīktu pārskatīti arī pretendentu izslēgšanas noteikumi, lai veicinātu konkurenci, t.sk. netiek izslēgti A klases nodokļu maksātāji, iespēja nokārtot neizpildītās saistības nodokļu jomā, samazināts pārbaudāmo personu loks (nepārbauda PLG, izšķirošās ietekmes subjektus).

Turpinot par radikālās sistēmas izmaiņām, S. Liepiņa informē, ka diskusijās ir izkristalizējies, ka mums ir neefektīva iepirkumu institucionālā arhitektūra. Ārēji vērtējot, ir neskaidrs lomu sadalījums starp IUB un Valsts digitālās attīstības aģentūru (VDAA). Būtu skaidri jānosaka IUB kā centrālā vadības iestāde un infrastruktūras nodrošinātājs, un VDAA koncentrētos tikai uz IKT jomas iepirkumu kompetences centra lomu. Attiecīgi IUB vienoti uzturētu un tālāk attīstītu Elektronisko iepirkumu sistēmu, Publikāciju vadības sistēmu. Šobrīd viena no sūdzībām gan pasūtītājiem, gan piegādātājiem ir, ka nepieciešams strādāt sistēmās, ko uztur abas iestādes un katrai ir savs redzējums, sava attīstība.

Pie šāda radikāla risinājuma būtu nepieciešama iepirkumu centralizācija atbilstošā līmenī. Būtu jānosaka pienākumu pašvaldību līmenī centralizēti vadīt iepirkumu sistēmu (pašvaldības pašas izvēlas, kā), valsts pusē paplašinātas centralizēti iepērkamo preču/ pakalpojumu grupas, pamatojoties uz datiem par to iepirkumu apjomiem (šobrīd valsts centralizēti iepērk elektrību, degvielu, biroja mēbeles; papildus apsverami – apdrošināšana, autotransports, mobilie sakari), kā arī izvērtēt iespēju noteikt maksu par iepirkumu pakalpojumu, ko sniedz kapitālsabiedrība.

Attiecībā uz iepriekš diskutēto tīktu paredzēts fokusēties uz iepirkuma pamatmērķiem, kas ir atklātība, pārredzamība, brīva konkurence, ievērojot tikai ES normatīvajos aktos ietvertās obligātās papildus prasības, kas nozīmētu atcelt MK noteikumus par zaļo publisko iepirkumu noteiktās prasības, pārveidojot tos par vadlīnijām. ES nozaru regulējumu (sektorālo failu) prasības paliek nemainīgas.

S. Liepiņa informē, ka šis noslēdz to, kā izskatītos radikālās sistēmas izmaiņas, pārejot uz nākamo prezentācijas slaidu par esošās sistēmas saglabāšanu.

Ja mēs ejam uz otru versiju, tā paredz esošās sistēmas saglabāšanu – prioritāru precizējumu un vienkāršošanu veikšanu. Esošās sistēmas uzbūve un arhitektūra pēc būtības saglabātos. Mēs piedāvātu noteikt nacionālās līgumcenu robežvērtības, pielīdzinoties Igaunijai, kas nozīmē trīskāršot sliekšņa apmēru. Datu pieejamības nodrošināšanai pienākums zemsliedzīgos publicēt noteikta satura informāciju par noslēgtajiem līgumiem, faktiskiem izdevumiem, kas attiecas uz visiem pasūtītājiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem.

Esošās sistēmas ietvaros IUB apkopo sistēmas rādītājus, datus. Iepirkuma efektivitātes KPI – īstenošana pasūtītāja ziņā, IUB var apkopot labo praksi. Pie šī piedāvājuma būtu iespējams arī pārskatīt pretendentu izslēgšanas noteikumus, lai veicinātu konkurenci. Nemainītos iepirkumu institucionālā arhitektūra, tostarp paliek IUB un VDAA dalīta atbildība/ kompetence, saskaņojot IT sistēmu darbību un attīstību. Esošās sistēmas ietvaros pastāv un tiek attīstītas divas atsevišķas iepirkumu IT sistēmas: VDAA Elektronisko iepirkumu sistēma un IUB – Publikāciju vadības sistēma. Tiek turpināta esošās pakāpeniskās iepirkumu centralizācijas attīstība. Aicinām pašvaldības īstenot lielāku iepirkumu centralizāciju pašvaldību līmenī, kā arī apkopojam labās prakses.

S. Liepiņa informē, ka šādi izskatītos otrais scenārijs.

Pārejot uz nākamo prezentācijas slaidu, S. Liepiņa informē par radikālās sistēmas izmaiņu un esošās sistēmas saglabāšanas plusiem un mīnusiem.

Kā galvenie radikālās sistēmas ieguvumi tiek norādīti – elastība, rīcības brīvība, ātrums, lielāka atbildība, izmaksu efektivitāte, iepirkumu datu pieejamība, kompetenču un atbildības apvienošana,

IT sistēmu harmonizācija – novērsta neefektivitāte sadarbībā, nodrošinātu straujāku iepirkumu centralizācijas vadības attīstību.

Riski, kas ir skaidri jāapzinās, ejot uz šādu risinājumu, iespējams, ir mazāka atklātība, atkarībā no pasūtītāja izvēlētajiem risinājumiem iepirkumiem līdz ES sliekšņiem, korupcijas risks, mazāka iespēja apstrīdēt pasūtītāju lēmumus līdz ES sliekšņiem.

Pārejot pie otrā variantā – esošās sistēmas saglabāšanas plusiem un mīnusiem, kā plusi norādāmi – nav krasu izmaiņu, nav pielāgošanās izmaksu, zemākie sliekšņi tiek palielināti trīs reizes, uzlabotos iepirkumu datu pieejamība, sistēmas datu salāgošana. Kā mīnusi norādāmi – nepalielinās elastība, rīcības brīvība, ātrums un pastāv korupcijas risks.

Noslēdzot prezentāciju, S.Liepiņa informē, ka šobrīd ir konceptuāla izšķiršanās. Ir iespējamas negācijas, izvēloties radikālo variantu, bet pēc 3-4 gadiem var taisīt nākamo izvērtējumu, sistēmu regulējot tādā veidā, kā ir nepieciešams tajā posmā.

A.Ašeradens aicina uz diskusiju par piedāvātajiem scenārijiem, ieskicēt viedokļus, kā mēs varētu virzīties uz priekšu.

S. Liepiņa piebilst, ka vēlamies diskusiju, kopējo vīziju, kādu sistēmu mēs vēlamies gala rezultātā panākt un ir skaidrs, ka būs jāstrādā arī pie likuma grozījumiem.

A. Ašeradens piebilst par birokrātiju. Ir tirgus daļa, kas grib birokrātiju. Ja izveidojam izslēgšanas noteikumus, mēs sašaurinām pretendentu loku, kurus negribam redzēt un kurus gribam redzēt. Tas nekādā veidā nenoved pie laba rezultāta, ja skatāmies maksimālo vērtību pret piešķirtajiem līdzekļiem. Tas noved pie risinājuma, ka mēs kaut kādā veidā sakārtojam, bet bieži vien tas neatbilst sabiedrības interesēm. Jāsaprot, cik vēlamies ieejas barjeras sašaurināt. Manuprāt, mums tās ir jāpaplašina. Protams pēdējā brīdī ir jāskatās drošības aspekts un pārējais, arī no nodokļu nomaksas – līguma noslēgšanas brīdī vai kā savādāk.

K. Sarkane norāda, ka kapitālsabiedrības vēlas būtiskas pārmaiņas, izvēlētos radikālas izmaiņas, pavērt iespējas ne tikai iepirkumu, bet arī inovācijas un attīstības jautājumos. Vienlaikus aicina domāt sistēmiski par datu apmaiņas automatizāciju.

D. Jēriņš piebilst, ka vēlas radikālas pārmaiņas, izsakot bažas vai radikālas pārmaiņas nebūs ilgtermiņa.

U. Augulis atbalsta radikālo virzienu, tikai nepieciešams novērtēt, cik katrs no variantiem dod efektu, kāds ir laika grafiks ieviešanai gan vienam, gan otram variantam.

I. Circene atbalsta radikālo variantu, jo katram procesam un ieguldījumam vērtība ir rezultātā.

Ā. Vecmane norāda, ka Bērnu klīniskā universitātes slimnīca atbalsta, ka ejam radikālo risinājumu, lai ieguldītais darbs atmaksājas un darbība būtu efektīva.

J. Iljins pasakās par drosmīgiem piedāvājumiem un piebilst, ka Rīgas Tehniskā universitāte pārsvarā ir struktūrfondu apguve ar ļoti stingriem termiņiem. Radikālais risinājums ļaus sapludināt kopā vairākas kompetences, kas ļauj piesaistīt cilvēkus un neradīt iepirkumu pārpirkšanas efektu, būtiski ļaus nodrošināt cilvēkresursus. Rīgas Tehniskā universitāte atbalsta radikālo risinājumu.

A. Puriņš atbalsta radikālo risinājumu.

S. Jansons vērš uzmanību, ka korupcija ir mazinājusies un situācija valstī uzlabojas.

A. Ašeradens norāda, ka brieduma pakāpe ir sasniegta, kurā ir vajadzīgas būtiskas pārmaiņas.

S. Ābrama atbalsta lielāku elastību, mazāku birokrātiju, ātrumu. Vērš uzmanību, ka ne visur ir labi juristi un iepirkumu speciālisti, tāpēc jāņem vērā kompetenču centralizācija, īpaši pašvaldībās. Lai pārietu uz radikālo sistēmu ir jādomā, kā pašvaldību un publisko iepirkumu rīkotājus sagatavot, centralizēt viņu kompetences.

S. Liepiņa piebilst, ka uz doto brīdi ES ir tikai divas dalībvalstis – Dānija un Nīderlande, kurām ir Eiropas līmeņa sliekšņi un nav nacionālais regulējums. Mums ir pietiekami labas sistēmas kopumā iepirkumā, izmantojot digitālos rīkus, varam nogādāt centralizēti informāciju uz IUB.

S. Ābrama piebilst, ka svarīgi stiprināt ir analītiskās spējas.

U. Gēliņš izsaka viedokli, ka visi gaida gan no pasūtītāju puses, gan no tirgus dalībnieku puses šo radikālo scenāriju. Vienlaikus nevajag aizmirst, ka arī iepirkumu sfērā vajag konkurēt ar Lietuvu un Igauniju, lai mēs nebūtu paši atpaliekošākie. Šis scenārijs vedina uz to, ka mēs varētu būt efektīvāki un lētāki. Radikālais scenārijs risinātu speciālistu nepārdegšanu birokrātisku darbību dēļ. Ejot radikālos scenārijus, U. Gēliņš aicina neaizmirst labo praksi, kas ir bijusi esošajā sistēmā, iet caur mācībām un labās prakses apkopojumiem speciālistu izglītībā.

J. Patmalnieks atbalsta plašākas izmaiņas un piebilst, ka protests, kas veidojās, ir pret to procedurālismu, kas ir valsts iekārtās, un jo vairāk viņu spējam atvieglot, jo vieglāk turpmāk būs tiem, kas pieņem lēmumus, kas tos izpilda gan iepērkot, gan pieņemot normatīvos aktus tālāk.

Ā. Vecmane vērš uzmanību, ka Latvijas iepirkumu veicēji asociācija ir vērsusies pie IUB ar priekšlikumu izskatīt iespēju sertificēt iepirkumu speciālistus, ne tikai tādēļ, lai būtu kompetence, bet sertifikācija ļautu arī apdrošināt iepirkumu speciālistu par šiem lēmumiem. Tas ir viens no priekšnosacījumiem, lai varētu runāt par apdrošināšanu, līdzīgi kā tas ir vadošām amatpersonām. Uz šo visu skatoties kompleksāk, samazinot iepirkumu speciālistu skaitu, kas mums valstī nepieciešams, ja esam centralizējuši iepirkumus, varam runāt par kompetences nostiprināšanu ar sertifikātiem.

A. Žugans aicina izvēlēties radikālo metodi. Norāda, ka datu ievadei jābūt ar minimālu ieguldījumu, lai administratīvais slogs nepalielinās uz zemsliedzīgas iepirkumiem.

A. Puriņš izsakās, ka, ieviešot centralizāciju, iepirkumu sliekšņi zaudētu nozīmi. Norāda, ka jāmēģina koncentrēt dažādās vietās kompetenču centrus, lai katrs nepērk savas nozares ietvaros visu.

L. Batalauska izsakās, ka balstīt sistēmas izmaiņas uz lielo kompetento kapitālsabiedrību pieredzi nav pareizi, jo tik pat lielu problēmu izklāstu varētu sniegt arī uzņēmēji attiecībā uz citiem pasūtītājiem. Konkrētajā nozarē arī iepirkums par 17000 eiro ir tāds, par ko pacīnīties, īpaši reģionos. Pirmā reakcija ir tāda, ka tas var veicināt sarunātos iepirkumus, korupciju. Attiecībā uz caurspīdīgumu un apstrīdēšanu L. Batalauska norāda, ka tas nav tas, ko LTRK no savas puses ir prasījuši. Informācijai būtu jābūt vienkopus pieejamai arī līdz sliekšnim. Nav atbalstāms, īpaši pakalpojumu sfērā, ka pretendentiem ir jāmeklē katra iespējamā pasūtītāja mājas lapā, kur var pieteikties. Līdz nākamai sēdei varētu tikt noformulēts LTRK viedoklis. Lai celtu sliekšņus, ir jānodrošina informācijas pieejamība par pieejamiem iepirkumiem, jābūt caurspīdīgi, bet vienlaikus vienkopus pieejami, kā arī svarīga ir apstrīdēšanas iespēja.

S. Jansons izsakās kā LTRK biedrs un nepiekrīt L. Batalauskas izteiktajam viedoklim. Norāda, ka nevajag aizmirst par kontrolējošajām iestādēm, piemēram, Konkurences padomi.

S. Liepiņa akcentē, ka ir labi iezīmējušās pozīcijas. Pie jebkurām reformām ir plusi un mīnusi. Par zemsliedzīgas iepirkumiem (PIL 9.pants), kur tuvu 8000 dokumentu, ir 52 apstrīdēšanas, kas ir 0,0065%. Ir izšķiršanās vai saglabājam to šādā apmērā vai pieņemam lēmumu, ka uzticamies un monitorējam, tai skaitā gan Latvenergo, kas zem PIL iepērk 233 miljonus, gan pašvaldības un visi citi piemēros saprātīgas apziņošanas procedūras un nopirks nodrošinot konkurenci. Ticam, ka sistēma ir nobriedusi, lai šī informācija būtu pieejama arī bez nepieciešamības no valsts puses regulēt katru soli.

Noslēdzot diskusiju, S. Liepiņa informē, ka tiks izsūtīta prezentācija un aicina kolēģus diskutēt, formulēt viedokļus. Nākamā sēde plānota 4.jūnijā plkst. 15.00-17.00.

Sēdi slēdz plkst.14:00.

- Pielikumā:
- 1) VALIC prezentācija “Kādi uzlabojumi nepieciešami, lai nodrošinātu iepirkuma efektīvu un ātru norisi;
 - 2) Valsts ieņēmumu dienesta prezentācija “Efektivitātes uzlabošana iepirkumos”;
 - 3) AS “Sadales tīkls” prezentācija “Valsts inovatīvo kapitālsabiedrību priekšlikumi iepirkumu regulējuma pilnveidošanai”;
 - 4) Finanšu ministrijas prezentācija “Darba grupas redzējums par publisko iepirkumu jomas attīstības variantiem un diskusija”.

Ministrs

(paraksts*)

Arvils Ašeradens

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu